

Elisabeth Cardis, investigadora del CREAL (Barcelona) i coordinadora de l'estudi Interphone

“En infants, cal precaució en l'ús del mòbil”

Joaquim Elcacho
BARCELONA

El Centre Internacional de Recerca sobre Càncer (IARC), adscrit a l'Organització Mundial de la Salut, va posar en marxa l'any 2000 un ampli estudi epidemiològic -Interphone- dissenyat per descobrir si existeix alguna relació entre l'ús del telèfon mòbil i l'aparició de tumors al cap. L'equip de més de 50 investigadors que participa en aquest treball coordinat per la professora Elisabeth Cardis ha analitzat més de 6.000 persones adultes afectades per tumors en comparació amb una quantitat similar de persones sanes. Els casos estudiats corresponen a Alemanya, Austràlia, el Canadà, Dinamarca, Finlàndia, França, Israel, Itàlia, el Japó, Nova Zelanda, Noruega, el Regne Unit i Suècia. La recollida de dades per a aquest estudi -el més ampli realitzat fins ara arreu del món en aquest camp- es va completar fa un any i mig, però els resultats definitius encara no s'han fet públics.

Per què triguen tant a presentar els resultats de l'estudi?
No teníem un termini concret per acabar. Es tracta d'un estudi epidemiològic sobre un tema molt seriós, que cal estudiar amb molt detall i no volem publicar res sense estar molt segurs dels resultats. Les últimes dades ens van arribar fa un any i mig i estem estudiant els possibles errors. Si es miren els estudis a primera vista es podria pensar que les persones que no utilitzen el mòbil tenen menys risc de càncer que els usuaris del mòbil, i això sembla ser un biaix de participació. D'altra banda, mirant els estudis nacionals,

Sembla impossible però els científics encara no s'han posat d'acord sobre els possibles efectes de la telefonia mòbil en la salut. L'estudi més ambiciós en aquesta matèria, Interphone, està coordinat per una investigadora que actualment treballa a Barcelona. Els resultats d'aquest estudi s'estan fent esperar

s'observa un increment del risc de càncer en les persones que han fet servir el mòbil durant més de deu anys. En aquest cas, l'increment del risc de càncer es produeix en la banda del crani on els usuaris es posaven el mòbil. Això pot respondre a un efecte real -les radiacions afecten més les zones properes a l'orella que es fa servir amb el mòbil-, però també pot ser un biaix causat pel fet que les persones que tenen càncer al cap busquen la causa de la seva malaltia i potser tenen tendència a dir que posaven el mòbil en la zona on ha aparegut el tumor. Per tot això, estem acabant d'analitzar quins són els casos en què realment es pot establir una relació entre càncer i ús continuat del telèfon mòbil.

Quan en tindran els resultats?
Som més de 50 investigadors treballant i estem acabant d'interpretar els resultats de l'estudi. El document final estarà llest en poc temps, potser aquest mateix any. Després caldrà una mica més de temps per a la seva publicació en una revista científica.

Per què no hi ha participació de l'Estat espanyol?
Per cap motiu en especial, en el moment de dissenyar l'estudi no hi havia epidemiòlegs que poguessin fer aquest treball a Espanya. En l'estudi MobiKids, on estudiarem els possibles efectes dels mòbils en infants, ja s'hi inclou l'Estat espanyol.

Hi ha interferències empresarials?
En absolut. L'estudi compta amb finançament d'associacions d'empreses de telefonia mòbil però no hi pot haver cap tipus d'interferència en el treball dels científics. Des del principi, l'estudi estableix que les associacions empresarials, com les organit-

ELISABETH CARDIS es va incorporar al Centre de Recerca en Epidemiologia Ambiental (Creal), amb seu al Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB) l'abril d'aquest any. Cardis treballa en diferents estudis sobre càncer i radiacions (ionitzants i no ionitzants) i és membre del comitè científic de direcció del Creal.

Per què va decidir venir a treballar a Barcelona?
Havia treballat durant vint anys al Centre Internacional d'Investigacions sobre el Càncer, a Lió, un centre de l'Organització Mundial de la Salut, i quan em van cridar de Barcelona per treballar al Centre de Recerca d'Epidemiologia Ambiental, un centre nou, amb investigadors d'alt nivell, amb molt entusiasme, em va semblar una bona idea canviar i començar amb ells aquesta experiència.

L'ambient de Barcelona també hi ha influït?
És cert que a Lió no tenim la platja al costat del centre d'investigació. L'ambient de Barcelona, per treballar i per viure, ens va agradar a la meua família i a mi.

Entrevista

Elisabeth Cardis treballa a l'edifici del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona, a prop de la Barceloneta, des de l'abril passat
PERE VIRGILI

Línies de treball

■ Efectes de les baixes dosis de radiacions en treballadors de la indústria nuclear.

■ Efectes de l'accident a la central nuclear de Txernòbil.

■ Efectes de les exposicions de les radiacions mèdiques en infants.

■ Estudi Interphone sobre possibles efectes dels telèfons mòbils en la salut.

■ Estudi Interocc sobre efectes dels camps electromagnètics en treballadors dels sectors afectats.

■ Estudi Mobi-Kids sobre possibles efectes dels telèfons mòbils i altres tecnologies de radiofreqüències en els infants.

zacions de consumidors, seran informatats dels resultats quan l'estudi estigui a punt de ser publicat.

Podríem dir que cal fer servir el mòbil amb precaució?

Jo utilitzo el telèfon mòbil, no gaire però el faig servir. En tot cas, sí que m'atreveiria a dir que en infants sí que cal prendre precaucions perquè, en el cas que es trobi que hi ha algun risc en l'ús del telèfon mòbil, és possible que aquest sigui més important en infants. Sabem que l'organisme dels infants es troba en desenvolupament i és més sensible als efectes d'elements externs com les radiacions o els productes químics. A més, si comencen a fer servir el mòbil des de molt petits estaran exposats a aquest risc durant molts anys. Cal prendre aquestes precaucions perquè, de moment, les

dades ens indiquen que hi pot haver un increment del risc de càncer en persones que han fet servir el mòbil molts anys i, mentre no aclaram si és un risc real o un biaix de l'estudi... Per aquest motiu, per mi, és millor tenir una mica de cura, sobretot en infants. No dic que prohibim els mòbils als infants, perquè poden ser útils en situacions d'emergència, per exemple, però potser evitaria que estiguin unes quantes hores cada dia amb el mòbil a l'orella.

Potser caldrà recomanar els auriculars que eviten que tinguem el mòbil enganxat a l'orella?

D'acord, els telèfons amb mans lliures o els auriculars són una bona alternativa. Fer servir l'SMS tampoc obliga a tenir el mòbil a l'orella. La millor manera de reduir el possible risc és mantenir el mòbil lluny del cap. ■